

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 633 שנערך ביום ב'
ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00,
במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מ"ר הגאון
רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.
השיעור מועבר בזום, מספר הפגישה:
977999777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 519 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ רבי ישראל הבעל שם טוב זצ"ל - ר' סיון ז' סיון תשפ"א

נשא - תוכן ענייני הפרשה

999 פ' 9/10

- א. מנין בני גרשון מגיל 30 ועד 50 - תפקידם ועבודתם המיוחדת בנשיאת יריעות המשכן (ה, כא-כח).
- ב. מנין בני מררי מגיל 30 ועד 50 - ועבודתם המיוחדת בנשיאת קרשי המשכן, עמודיו ואדניו (ד, כט-לג).
- ג. מספר כל צבא הלויים: 8,580 (ד, לד-מט).
- ד. מצות שלוח הטמאים מחוץ לג' מחנות (ע"פ חומרת הטומאה) (ה', א-ד).
- ה. דיני השבת גזילה, והתשובה ע"י ידוי ובתשלום הקרן בתוספת חומש, והבאת קרבן אשם (כששיקר בשבועתו).
- ו. פרשת סוטה ודיניה (ה', יא-לא).
- ז. פרשת נזיר ודיניו (ו, א-כא).
- ח. מצות ברכת כהנים (ו, כב-כז).
- ט. תרומת הנשיאים ביום חַנֻּכַּת המזבח: שש עגלות צב ושנים עשר בקר להסעת חלקי המשכן הכבדים (משא בני גרשון ובני מררי) (ז, א-יא).
- י. פירוט קרבנות הנשיאים בחנוכת המזבח - נשיא אחד ליום (ז, יב-ג).
- יא. סך כל קרבנות הנשיאים ומתנותיהם לחנוכת המזבח.
- יב. תיאור הנבואה ששומע משה רבינו במשכן (ז, פט).

"שבת שלום תוכי"... - חביבות לימוד התורה

שקיעותו העצומה של מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל בתורה היתה, כמפורסם, כה עצומה, עד שפעמים רבות לא היה שם לב כלל למתרחש סביבו, גם אם הדבר עורר תשומת לב באופן ברור. פעם אחת נאלץ מרן זצ"ל לעשות את השבת בעיר אלעד, לרגל שמחה משפחתית של אחת מבנותיו. תושבי אלעד חרדו לכבודו, ואחד ממקורביו זכה לכבוד העצום לארח את הרב והרבנית במהלך השבת. "אנא, השאר עבורי מנורה דולקת קטנה בחדר הסמוך לחדר השינה, כדי שאוכל ללמוד במשך הלילה". ביקש מרן מבעל הבית. לאחר סעודת השבת פנה מרן אל החדר ושקע בתלמודו כצולל במים אדירים. "שבת שלום!" נשמעה לפתע קריאה חדה באוזניו. לא, לא היה זה אחד מבני הבית אלא... תוכי מדבר, שידע לחקות ולומר "שבת שלום", "ערב טוב", "בוקר טוב" ועוד ועוד ברכות. התוכי, שכלובו עמד בפינת החדר, הכריז עתה בקול גדול: "שבת שלום"! ומרן השיב לו מבלי משים: "שבת שלום"! והמשיך ללמוד... חלפו כמה דקות ושוב אמר התוכי: "שבת שלום"! שוב ענה לו מרן והמשיך ללמוד, כשהוא אינו מרים עיניו מהספר לראות מי המדבר עמו. כך חזר המחזה על עצמו שוב ושוב, עשרות פעמים במהלך הלילה! התוכי קורא - ומרן משיב... בבוקר, כאשר ניגש בעל הבית לחדרו של מרן לדרוש בשלומו, העיר לו מרן: "ישמע נא, כבודו. יש כאן בסביבה איזה אדם שאין לו כל כך דרך ארץ. בא אליי, אומר לי, כנראה דרך החלון, 'שבת שלום' פעם ועוד פעם ועוד פעם... מה זה?"! בעל הבית עמד על מקומו כהלום רעם, לא מאמין למשמע אוזניו. האומנם? האם מרן לא הרים עיניו מן הספר במשך כל הלילה עד כדי כך שלא הבחין בכלוב הגדול העומד בפינת החדר?! אכן כן, עד כדי כך...

לאחר חג שבועות בו התרוממנו והתעלנו בלימוד התורה, מגיע פרשת נשא שהיא הפרשה הארוכה בתורה (176 פסוקים), גם החלק האחרון בפרשה פרק ז' - הוא גם הפרק הארוך בתורה (89 פסוקים). בפרק זה מופיע פירוט קרבנות הנשיאים בחנוכת המזבח - נשיא אחד ליום.

ושם כתוב (ז, ב): "וַיִּקְרְבוּ נְשֵׂי־יִשְׂרָאֵל רְאֵשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם, הֵם נְשֵׂי־הַמִּטָּה", נעמוד בפסוק זה על הקשר של ה'נושא בעול חבירו'.

ומפרש רש"י: הם נשיאי המטות, שהיו שוטרים עליהם במצרים, והיו מוכים עליהם. כלומר "נשיאי המטות" הם אלו שקיבלו נשיאות מפני שהוכו במטות בשביל בני ישראל. והגשיה התורה ייחוס זה כאן, להודיע שיש קשר בין עניין זה ובין הקרבת קרבנותיהם. ועוד כתב רש"י (שמות ה, יד): השוטרים ישראלים היו, וחסים על חבריהם מלדחוקם, וכשהיה חסר מסכום הלבנים, היו המצריים מלקין את השוטרים על שלא דחקו בעושי המלאכה. לפיכך זכו אותם שוטרים להיות סנהדרין, שנאמר (במדבר יא, טז): "אֲסַפֶּה לִּי שְׁבָעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִדְעָתָּ". נמצא שהתורה שילמה בכפליים לאותם שוטרים; גם מינתה מהם י"ב נשיאי ישראל, וגם מינתה מהם שבעים אנשי סנהדרין.

והנה בפרשת משפטים אומר הכתוב (שמות כד, י): "וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלֵי כָּמַעֲשָׂה לְבַנְת הַסִּפְרִי וַיִּכְעַצְם הַשָּׁמַיִם לְטָהָר", ופירש רש"י: "כַּמַּעֲשָׂה לְבַנְת הַסִּפְרִי" - היא היתה לפניו בשעת השעבוד, לזכור צרתן של ישראל שהיו משועבדים במעשה לבנים, ו"כַּעֲצָם הַשָּׁמַיִם לְטָהָר" - משנגאלו היה אור וחדווה לפניו. ומקורו במדרש (ויקרא רבה כג, ח). והקשה שם ה"פה תואר" (לרבי שמואל יפה אשכנזי זצ"ל): ואף על פי ש"וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל" כבר היה אחר שנגאלו. יש לומר - דהכי קאמר "וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלֵי" וכו', שמתחילה אכן היתה לבנת הספיר, ועכשיו ראו "כַּעֲצָם הַשָּׁמַיִם לְטָהָר", ולא שעכשיו ראו את לבנת הספיר!

בהר סיני נראה להם הקב"ה "כַּמַּעֲשָׂה לְבַנְת הַסִּפְרִי". היינו - שאע"פ שכבר כשנגאלו היה "כַּעֲצָם הַשָּׁמַיִם לְטָהָר", עם כל זה - חזר והראם בהר סיני שוב את לבנת הספיר. וכל כך למה? כתב רבי ירוחם ממיר ("דעת חכמה ומוסר" ח"א כט - לב): פשוט הדבר שהבורא יתברך, הניח לפניו לבנה כדי לזכור בצרתם של ישראל. ועניין זה הוא רק כדי לְשַׁבֵּר את האוזן, והכוונה הוא להורות לנו שבכדי להרגיש בעבודת האדם בחומר ובלבנים, אין עצה אחרת כי אם להניח לפניו לבנה. כי המעולה שבדרכי השגת מעלת "נושא בעול עם חבירו" הוא לשאת ממש בעול הסובל, בכדי שירגיש בכל צערו וכאבו. כל מה שיוכל האדם לחוש בעול חבירו בפועל - עליו לעשות, וכן מצינו במשה שהיה מרכין גוו בכדי לשאת במשאם של ישראל, ולא עשה כן רק בכדי לעזור להם, אלא כדי שיוכל לחוש בכל צרותיהם ומכאוביהם בכל מה שאפשר לאדם להרגיש, עכ"ל.

אומר הרמ"ק (רבי משה קורדבירו) ב"תומר דבורה" ("לשארית נחלתו"): "כל ישראל הם שאר בשר אלו עם אלו, והרי הוא (השני) - הוא (עצמו) ממש". ומטעם זה נצטוונו וְאֶהְבֶּתְ לְרֵעֶךָ פְּמוֹךְ". וראוי שמצד הקורבה ירע לו צערו של חברו כאילו הוא ממש היה שרוי באותו צער".

ולפי דבריו נמצא שה"נושא בעול עם חברו" הוא השיא של מעלת "וְאֶהְבֶּתְ לְרֵעֶךָ פְּמוֹךְ", וכל עיקרה הוא להביא לידי ביטוי שכל ישראל נפש אחת הן.

”וַיִּקְרְבוּ נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם, הֵם

נְשִׂאֵי הַמִּטָּה” (ז, ב) – נושא בעול עם חברו

מובא בגמרא (ברכות יב:): כל שאפשר לו לבקש רחמים על חברו ואינו מבקש - נקרא חוטא. אמר רבא, אם תלמיד חכם הוא וצריך לרחמים - צריך שיחלה עצמו עליו. ופרש"י: אם תלמיד חכם הוא זה שצריך לרחמים, צריך שיחלה חברו עצמו עליו. וקשה: הרי חיוב של "נושא בעול עם חברו" דהיינו להצטער בצערו אינו דווקא כלפי תלמיד חכם אלא כלפי כל אחד מישראל. ועוד, אם אותו תלמיד חכם שצריך רחמים אינו חולה, אלא בעל חוב, או סובל מצער גידול בנים, או מאשה רעה, למה צריך שיחלה חברו עליו?

כתב המהר"ל ("נתיבות עולם" - נתיב גמילות חסדים פ"ד): "הת"ח שיש לו מעלה עליונה, היא מעלת השכל הנבדל, צריך האדם להתגבר בתפילתו עד שיחלה עליו, שבזה מסלק גופו כאשר יחלה עצמו בשביל הת"ח שיש לו מדרגה שכלית נבדלת מהגוף, לכך בשבילו צריך שיחלה עד שמסלק גופו" עכ"ל.

כי להיות "נושא בעול עם חברו", צריך לחוש בצערו של אדם, לחוש כל מכאוביו איך הכאב חודר ועובר בעורקים ובגידים, להרגיש את מהלך הכאב, לזאת צריך הרבה "לתת לב להתבונן" (דחו"מ ח"א עמ' כז). אבל להיות "נושא בעול" של תלמיד חכם - אין די בכל זאת, כי תלמיד חכם הוא מהות אחרת, הוא שכל נבדל מהגוף, וכדי להצליח להיות שותף עמו בצערו, חייבים קודם כל לעשות הכל להגיע במהירות אל מקומו. וזה ע"י שיחלה עצמו עליו - יגיע לסילוק הגוף, וירגיש במשהו את כאבו.

"החסיד היעב"ץ" (אבות ז, ב) כותב: "נושא בעול עם חברו" - זה מורה כי כוונתו בלימודו היא לשם שמים, לא להשתרר ולא להתגדר, ולכן יקרב חברו בעניו ויסבול עמו, לא כאותם השמחים לשפלות חבריהם כדי שתוכר מעלתם. עכ"ל.

אותה השתתפות בצער מביאה את האדם ללימוד תורה לשם שמים - הדרגה הגבוהה בלימוד התורה. וע"כ כשבא הקב"ה להר סיני לתת תורה לעמו ישראל, נתגלה להם כשתחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, אע"פ שעכשיו גאולים המה, עם כל זאת, רצה להודיעם איך יגיעו ללימוד התורה לשם שמים, וזה רק ע"י שיהיו נושאים בעול עם חבריהם."

וב"ספורנו" (במדבר ז, ב) מובא: "הֵם נְשִׂאֵי הַמִּטָּה" - ומצד מה שהיו כך, הקריב כל אחד מהם על שבטו ואנשיו, כי הרגיש כל אחד בשבטו שקצתו חשוד בעבירות. ועל כן אותם שוטרים שהוכו בשביל ישראל ונשאו בעול עמם, הרגישו את מצבו של כל אחד ואחד, וממילא יכלו להקריב קרבן עבור כל אנשיהם. זאת ועוד - הם הביאו (מלבד הקרבנות) גם שש עגלות צב לשאת את אוהל מועד, ולא רצה משה לקבלם עד שאמר לו הקב"ה שייטול, והיה משה מתיירא שמה נסתלקה ממנו רוח הקודש, אמר לו הקב"ה: קח מאתם, הסכימה דעתם לדעת עליון (מדרש רבה יב, יח) כי דווקא הם שנשאו בעול עם בני ישראל במצרים, הם יודעים להקל את עול המשא מהלויים. [להעיר, להורות ולהשכיל]

”וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קֶרְבָּנוֹ,

נְחִשׁוֹן בֶּן עֲמִינַדָב” (ז, יב)

הוא לא נקרא כאן 'נשיא', כדי שלא יתגאה על שהקריב ראשון. האחרים נקראים נשיאים, לפי שהשפילו עצמם והקריבו אחריו.

עוד טעם בזה, לפי ששמו של נחשון בן עמינדב הלך לפניו, כי היה הראשון שקפץ לתוך הים. שמו היה חשוב מתוארו.

[עישורי תורה]

”וּמָחָה אֶל מֵי הַמָּרִים” (ה, כג) – גדול השלום

כתוב במדרש (ויקרא רבה, פרשת צו ט, ט): ר' מאיר (בעל הנס) שהיה יושב ודורש בלילי שבתות בבית הכנסת של "חמת", והיתה אישה אחת באה לשמוע את דרשתו. פעם אחת נתארכה הדרשה ונתעכבה האישה מלשוב לביתה. משהגיעה לביתה, מצאה את הנר כבוי ואת בעלה ממתין לה לסעודה. לשאלת בעלה לסיבת איחורה, השיבה לו שהיתה בבית המדרש ושמעה את דרשת ר' מאיר, והדרשה נתארכה. הבעל, שלא היה מוקיר תורה, נשבע שלא ירשה לאשתו לשוב הביתה, עד אשר תלך ותירק בפניו של הדרשן. שהתה האישה מחוץ לביתה שבת ראשונה ושבת שניה ושבת שלישית עד שאמרו לה השכנות: עד עכשיו אתם "צהובים" זה לזה ושרויים ברוגז? בואי נלך אל הדרשן. כיוון שראה אותן ר' מאיר, הבין ברוח הקודש מה קרה. מיד עשה עצמו כאילו הוא חש בעינו, החל מפהק כמי ששלטה בו עין רעה, ואמר: היש כאן אישה היודעת ללחוש לעין הרע? וידוע שדרכן של המלחשות הייתה לירוק על מקום החולי. אמרו לה השכנות: עכשיו תוכלי לירוק בפניו ותהיי מותרת לבעלך. ניגשה האישה אל ר' מאיר, אך כשראתה אותו נתייראה מפניו. אמרה לו: "איני יודעת ללחוש על המכה". אמר לה ר' מאיר, אף על פי כן, ירקי בפניי 7 פעמים. אחר שעשתה כן, אמר לה: אמרי לבעלך, שהוא ביקש שתירקי בפניי פעם אחת, ואת ירקת 7 פעמים. אמרו לו תלמידיו לר' מאיר: "רבי, כך מבזים את התורה"? אמר להם: "לא דיו למאיר להיות שווה לקונו, שכך שנה ר' ישמעאל: גדול שלום, ששם הגדול שנכתב בקדושה, אמר הקב"ה: ימחה על המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו."

”וּמָחָה אֶל מֵי הַמָּרִים” (ה, כג) – הלומד מוותר

סיפר הגרמ"מ שולזינגר זצ"ל באחת מדרשותיו: "יהודי בא אל רבנו הגרא"מ שך זצ"ל והתלונן שבביתו צרות רבות בנוגע לשלום הבית..."

אמר לו הרב שך: "איני יכול להכנס לעניין שביניכם, אבל דבר אחד אתה צריך לדעת לפני הכל: יש הבדל עצום בינך לאשתך, אתה הרי לומד תורה והיא לא לומדת תורה!" (והלומד מבין שכדאי לוותר).

"והנה באמצע השבוע אחרי שסיפרתי בליל שבת את הסיפור הזה" - ממשיך הרב שולזינגר - "ניגש אלי אדם וסיפר לי שביליל שבת אחרי ששמע ממני בדרשה את דברי הרב שך, חזר הביתה ושולחן השבת התחיל כרגיל אצלו, כאשר אשתו מדברת אליו בנוסח הרגיל אצלם, מרימה את קולה ומדברת בצורה לא ראויה, והוא... שותק!"

הם נושאים שש עשרה שנים, ולא קרה כדבר הזה שאשתו תדבר בצורה כזו, והוא ישתוק... 'המקובל' בביתם היה שגם הוא היה משתף פעולה, והיו קולות וברקים..."

"האם קרה לך משהו"? ושאלת האשה בדאגה, והוא עשה לה סימן הרגעה בידו שהכל בסדר. היא ממשיכה בדרכה ואומרת לו, לפחות תגיב משהו, זרוק איזו מילה... והוא שותק. עד שאמרה לו: אולי בכל זאת תגיד לי איזה מילה ואז אוכל להמשיך..."

עד שאמר לה דברים כהווייתם: שמעתי מהדרשן בבית הכנסת שהרב שך אמר שמי שלומד תורה צריך לוותר, ובדעתי לקיים את זה בעז"ה..."

ברכת כהנים - מהו "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי" (ו, כז)?

"וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי" - לא הכהנים מברכים את ישראל. המילה היוצאת מפייהם אין לה כח של ברכה בשום מקום. אלא תפקידם לשום שמי על בני ישראל. ואילו אני - "וְאֲנִי אֲבָרְכֶם". תפקידם להניח את שם ה' על ישראל, למען יהיו ישראל מרכבה לשכינה. עליהם להטביע את השם הקדוש ה' על כל יחסי ישראל. עליהם לבטא שישראל מצפים רק מאת ה' לכל ברכה ולכל שמירה, לכל התגלות ולכל כשרון, לכל שאת ולכל שלום. והם מצפים לכל אלה רק מאת ה', כדי שהברכה והשמירה ההתגלות והכשרון, השאת והשלום יהיו הם עצמם לשם ה'. הם יהיו לספר נורא עלילות שה' מתגלה על ידו. וכך הבטיחנו ה' "לא תַעֲשׂוּן אִתִּי... בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר...". לא בפסל ובמסכה, אלא בברכה שהוא משפיע עלינו תגלה שכינתו לעינינו, בברכת ישראל יתגלה ה' במקום שהוא חפץ ששמו יזכר. הכהן נועד להיות הכלי שבאמצעותו ייקרא שם ה' על ישראל. והקהל העומד להתברך יקרא לו להיות כלי לברכה, ואז יברכם ה'.

גם ברכת כהנים שבמקדש היתה שונה מברכת כהנים שבגבולין. גם היא לא נאמרה רק לחוג מצומצם של חלק האומה הנוכח במקום. וכדי להוציא מן הלב את המשמעות המצומצמת הזאת, לא היו עונים שם אמן גם אחרי ברכת כהנים. וזו גם הסיבה שהברכה נאמרה שם כברכה אחת בלבד. שהרי ברכת כהנים שבמקדש לא היתה מכוונת בראש ובראשונה לתודעת הנוכחים שם, כי הרעיון שלה חורג מעבר לגבולות המצומצמים של מקומות המקדש, והיא מבטאת שם את רעיון המקדש המקיף את כלל האומה ובתכלית האחרונה את כלל האנושות. והואיל ורעיון זה הוא רעיון אחד ואחיד, גם ברכת כהנים שבמקדש נאמרה רק כברכה אחת. כי הדבר נראה ממבט ראשון ששלושת פסוקי ברכת כהנים רק מבטאים במילים את מה שמיוצג במקדש ובכליו. "יברכך... יאר... ישא" הם כנגד השולחן מנורה וארון. "יברכך" - מבטא את רעיון השולחן.

"יאר" - מבטא את רעיון המנורה. הם מורים שהרוחה החומרית וההארה הרוחנית של האומה תלויה במתנת יד ה' ובשמירתו. ואילו "ישא" - מבטא את רעיון הארון והכפורת. ששכינה שורה בכל מקום שנתאחדו בו החומר והרוח כדי לקלוט ולהגשים את רצון ה' שנתגלה בארון. וכדרך שנקודת הכובד שבמקדש היא הארון, והשולחן והמנורה משועבדים לו כהנחות קודמות, כן הדבר גם בברכת כהנים.

ברכת "ישא" היא נקודת הכובד של ברכת כהנים שבמקדש, ואילו ברכות "יברכך... יאר" מצטרפות אליה כמשפטי וישא. וזו היא משמעות ברכת כהנים שבמקדש. ה' יתן לך ברכה ושמירה, הארה וכשרון, ואחר כך ישרה את שכינתו בקרבך וישים לך שלום עדי עד.

שונה הדבר מחוץ למקדש. שם הכל מכוון להגשמה הממשית של ברכה זו. שם השכבות והחוגים השונים של האומה שואפים להשיג את תכלית הברכה. ושם יש לשים לב במיוחד לכל אחד מחלקי הברכה. החוגים המבקשים ברכה ילמדו תחילה שרק ה' יעניק להם ברכה ושמירה חומרית, ולכשתיכנס אָמֵת זו אל ליבם, הם יקנוה בעניית אמן. אחר כך ישמעו שכיסופי השלום יבואו על סיפוקם רק על ידי קרבת ה', ובעניית אמן יקנו גם אמת זו.

מבחינה זו היחס שבין ברכת כהנים שבגבולין לבין ברכת כהנים שבמקדש דומה ליחס שבין תפילין של יד לבין תפילין של ראש.

ועל פי זה יתבארו גם שאר ההבדלים שבין מקדש לבין גבולין. במקדש היו הוגים את השם המפורש בברכת כהנים,

ואילו בגבולין נוהגים כדרך שנוהגים שם תמיד ומכנים את ה' בלשון אדנות. כי הברכה שבמקדש היא בגדר אמירה והמקדש בא בה לידי ביטוי. ואילו בגבולין הברכה נתפסת בהשקפת השומעים ולפיכך גם שם ה' הגוי שם באותו תואר שאנחנו משיגים בו את ה'. ובסופו של דבר בגבולין כהנים נושאים את ידיהם כנגד כתפיהם ובמקדש על גבי ראשיהם. במקדש היה צורך לשלול את הרעיון כאילו נוכחות ה' מוגבלת למקדש. משום כך ידי הכהנים הרומזות אל ה' היו מורמות אל על. הן הצביעו על עולם ומלואו, כנגד זה מחוץ למקדש יש להזכיר שה' נוכח גם במקום הזה. כי מלא כל הארץ קָבֹדוֹ (ישעיהו ו, ג), שכינה למעלה מראשינו וקרוב ה' לאדם. ובמקום שפָּלְתָה רשות האדם שם מתחילה רשות הקדושה האלוקית, וידי הכהנים הרומזות אל ה' מורמות רק עד לגובה הכתפיים.

אם נעייין עתה בפרשת ברכת כהנים בהקשר עם הפרשיות הקודמות הרי נראה במבט ראשון:

ברכת "יברכך" - מתגשמת במחנה ישראל.

ברכת "יאר" - מתגשמת תחילה במחנה לויה.

ברכת "ישא" - מתגשמת במחנה שכינה.

נמצא ששלושת המחנות של עם ישראל יוצרים את הרעיון היסודי האחד לסדרן ולצירופן של המצוות האלה, שילוח מחנות, גזל הגר, סוטה, נזיר, ברכת כהנים. [רש"י הירש]

"יְבָרְכֶךָ ה' וְיִשְׁמְרֶכָּךָ" (ו, כד)

רבנו ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל כתב: עני המתגורר בבקתה דלה, בלא ריהוט ובלא רכוש, לא יבטח את דירתו, אף לא יטרח לנעול אותה. הן ידוע הסיפור באותו עני ששמע באישון לילה קולות רחש, גנב חדר לביתו. אמר לו: "טוב שבאת, הבה נחפש שנינו. אולי יחד נמצא דבר מה..." ברם, ככל שהעושר יגדל, כך תגבר השמירה. החל ממנועול פשוט ועד למערכות אזעקה משוכללות. וזהו שברך הכתוב: "יברכך ה'", "עד שתזדקק לשמירה!" [מעייין השבוע!]

ביטוח מושלם לחלפן הכספים...

אל האדמו"ר מהוסיאטין זצ"ל נכנס יהודי צעיר, שאותות מתח ודאגה חרצו את פניו. "רבני", אמר, "התחלתי לעבוד כחלפן כספים, כל היום אני מסתובב כשבכסי הון עצום של שטרות כסף מזומן, הכל מונח עלי בבגדיי, ואני חושש מאוד... גנבים, שודדים ושאר מרעין בישין חסרי יושר, שאני מהווה עבורם טרף קל להתעשר ברגע... מה אוכל לעשות?" הרבי הרהר מעט והשיב: "ברכת כהנים. הן הברכה מתחילה ב'יברכך' בנכסך 'וממשיכה ב'וישמרך' - וכפי שרש"י מפרש שלא יבואו אליך שודדים ליטול את ממונך... אם תקפיד לשמוע ברכת כהנים מידי יום - מובטחת לך שמירה עליונה!" מיני אז, הקפיד החסיד לשמוע ברכת כהנים מידי יום. גם אם במניין בו התפלל לא היה כהן - היה מחזר אחר מניין אחר, לשמוע בו את הברכה, לזכות בהבטחה העילאית מן השמים לשמירה... ואכן, במשך כל השנים בהן עבד בחלפנות כספים, מעולם לא ניזוק, מעולם לא נגנב ממנו דבר, מעולם שודד לא ניסה את מזלו בכיסיו... עשרות שנים שמר על הברכה, והיא שמרה עליו, כפי שמעיד בשמו הרה"ג רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א, בספרו הנפלא 'גם אני אודך'. כי כשהקב"ה מביטח שמירה - יש לזה משמעות הרבה יותר מכספת, ביטוח, מאבטחים ושלל הגנות מצויות... אלה חשובים ונחוצים לחובת ההשתדלות, אבל הרבה יותר כדאי להתמגן בהבטחה עילאית שתשמור על נכסינו, לבל יגנבו, לבל יאבדו תכשיטים יקרים, לבל יהיה ביתנו יעד קורץ לגנבים... 'וישמרך'! - מילה אחת שמגינה טוב יותר מכל דבר אחר!" [פניני פרשת השבוע]

על ראשו" (ו, ז) - הכיפה האבודה

אלו היו ימים קשים בירושלים שלפני קצת יותר ממאה שנה. מלחמת העולם הראשונה בעיצומה.

התרומות להחזקת היישוב היהודי מצטמצמות, והתושבים סובלים רעב ומחסור. מחלות מתפשטות בעיר ומפילות חללים רבים.

התושבים מסתגרים בבתיהם, נואשים למעט לחם. מחלונות הבתים בוקעות אנחותיהם של האומללים שלקו במחלת הכולרה, ל"ע.

דמות כפופה חומקת בזריזות בסמטאות. ההלך מחיש את פסיעותיו. זה ר' יונה לפקוביץ', מתושבי העיר העתיקה.

בידיו חבילת פתקים קטנים ונייר דבק. הוא עובר מבית כנסת אחד למשנהו, ומצמיד ללוח המודעות פתקית זעירה. המעטים שפוקדים את בית הכנסת כמעט אינם מבחינים במודעה הקטנה, הכתובה בכתב-יד, שנבלעת בין שלל המודעות הגדולות ממנה. אחד המתפללים שואל את ר' יונה לפרש מעשיו. "השבת אבידה!" משיב ר' יונה, "במצוות רבי זרח ברוורמן, מורי ורבי".

המתפלל מעיין היטב בכתוב וקורא לאיטו: "אבדה לי כיפה לבנה וישנה, המוצא מתבקש להשיבה לי בהקדם ויבוא על שכרו. נאום הקטן זרח ברוורמן".

בפינה אחרת בירושלים, בבית הרפואה 'משגב לך', עומד אח ליד לוח המודעות, ובוחן את מודעת הכיפה. בתימהון הוא מפטיר: "השבת אבידה על כיפה פשוטה, שאינה שווה יותר משתי פרוטות?! למה לטרוח לחפש אחריה, ועוד להבטיח שכר למוצא הישר"?

האיש מושך בכתפיו ועוזב את המקום. אחריו בא שומר בית הרפואה. גם הוא מביע פליאה: לא מצא רבי זרח במה להתעסק בימים טרופים אלה, מלבד לחזר אחרי כיפה לבנה אבודה?! השניים חולקים זה עם זה את תמיהתם, אבל בטרם הם ממצים את השיחה ונפרדים איש לדרכו, נשמע קולו של ר' יוסף-בנימין השוחט: "אל לכם להרהר אחר מעשיו של רבי זרח, כי אדם גדול הוא. מן הסתם צפון בכיפה סוד שגורם לו לתור אחריה!"

הימים חלפו והכיפה טרם נמצאה. רבי זרח - פניו נפולות וצערו גדול. הכיפה, הוא אומר לכל מי שדורש בשלומו, הכיפה האבודה אינה נותנת לו מרגוע.

אחד ממקורביו, רבי אברהם-יוחנן בלומנטל שמו, החליט לשים קץ לסיפור. הוא ניגש אל הגב' שיינדל בלויא וקנה ממנה כיפה חדשה, שתפרה במו ידיה. "זהו, רבי!" בישר בהתרגשות, "הבאתי לכם כיפה, וכעת תסור העצבות מכם והשלווה תשוב לשרות במעונכם".

הביט רבי זרח חליפות בכיפה ובר' אברהם-יוחנן, וחיוך מריר עלה על פניו. "וכי סבור אתה שחסרות לי כיפות?!? שאל אותו בעצב. "אני זקוק לכיפה הזאת דווקא".

תקווה אחת ניצתה בליבו של ר' זרח, כששמע שהאדמו"ר מללוב, רבי דוד בידרמן, הגיב למקרא הפתק: "אין לי ספק שהכיפה תוחזר לביתו!"

הזמן חלף, אך הכיפה איננה. הדבק יבש זה כבר ואיבד את כוחו. המודעות נשרו ונשמטו מן הקירות. בני ירושלים שכחו את הכיפה. רק רבי זרח הוסיף לקונן עליה.

יום אחד בא סאלים הסייד, ערבי זקן מכפר השילוח, לביתו של רבי זרח. באמתחתו הייתה... הכיפה האבודה. אושרו של רבי זרח לא ידע גבול. הוא הביט בה בהשתאות. "כיצד הגיעה לידך? שאל את האורח.

האיש השפיל את מבטו. "אני רוצה להתוודות", גמגם בקול נוגה.

"לפני חודשיים סיידתי את ביתך, וראיתי כי בארון הבגדים מונח נרתיק נחושת. הייתי סבור שהוא מטמון כסף, והגנבתי אותו אל כליי. אלא שאז התאכזבתי לגלות שאין בו לא שטרות ולא יהלומים, אלא כיפה ישנה.

"עבר זמן, ויום אחד הוזמנתי לסייד את ביתו של החכם הגדול (רבי דוד בידרמן). בעיצומה של המלאכה חשתי כי ידיים מטלטלות בחוזקה את הסולם שעליו עמדתי.

התאמצתי לשמור על שיווי משקלי, כדי שלא ליפול ארצה, ואז גיליתי את החכם לרגלי, קורא לעברי: 'סאלים! האם הדת שלכם מתירה לגנוב?... ליבי החסיר פעימה. מיהרתי לביתי, והנה החזרתי את הכיפה לבעליה!" ליטף רבי זרח את הכיפה היקרה והחזירה למקומה.

מה סודה של הכיפה? מדוע הייתה יקרה כל-כך בעבורו?... שלושים שנה קודם לכן נפטר בירושלים רבי לייב חפץ. בשעה ששכב חולה מסר רבי יהושע-לייב דיסקין, הרב מבריסק, את כיפתו לילד אחד, וביקשו להניחה על ראשו של החולה. הילד לא הספיק למלא את השליחות, ורבי לייב החזיר את נשמתו ליוצרה. הילד לא שב לבית הרב מבריסק, כדי שלא יהיה השליח לבשר לו על הפטירה.

סיפר הילד לרבו, רבי אברהם-אהרן פראג, על הכיפה שנותרה בידו. אמר לו רבו בהתפעלות: "זו כיפה בעלת סגולות!" אחרי ההלוויה השיב הילד את הכיפה לרב דיסקין. זה לקחה, ומסרה לרבי זרח.

מאותו יום שמר רבי זרח על הכיפה מכל משמר. כיפה שנועדה להיטיב את מצבו של חולה, אינה ככל הכיפות. לכן היעלמותה הסעירה את רוחו כל-כך.

ואכן, כיפה זו שימשה לפחות במקרה אחד להצלת חייו של חולה, כאשר רבי זרח חש אליו וחבש את הכיפה על ראשו: ההטבה הייתה מיידית. [על-פי 'ירושלים בתפארתה']

בברכת התורה

דין ברינה

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה

רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון

מרים בת עיזיה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה **יונג הגון** - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס **ברכת מזל טוב שלוחה למשפחת היימן עם הכנסת ילדיהם אלעד ואיתי לנועם על תורה ומצות**

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה פיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה רחל בת נטרה: רות בת לינה: נטרי בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לול: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יול בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102